ŞAH

Tigran Petrosian ne arată cum trebuie jucat un final de dame

Poziţia din diagrama de mai jos a survenit după mutarea 33-a a negrului în partida dintre marele maestru sovietic Tigran Petrosian şi fostul campion mondial Dr. Max Euwe, disputată în runda 10-a a turneului candidaţilor la campionatul mondial terminat recent în Elveţia.

EUWE

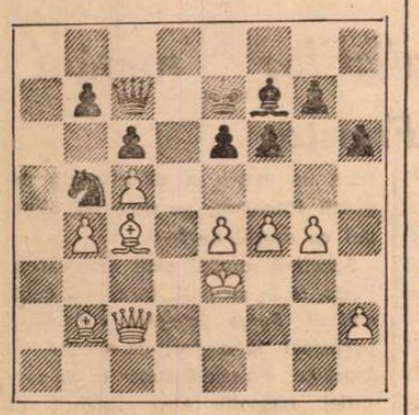

PETROSIAN

La prima vedere s'ar părea că situaţia este echilibrată. O analiză mai atentă ne arată însă că albul are totuşi avantaj poziţional care constă dintr'o destul de marcată superioritate de spaţiu, poziţie mai activă a figurilor şi perechea de nebuni. In special nebunul de câmpuri negre este foarte bine postat şi exercită o puternică presiune asupra punctelor f6 şi g7.

Acest relativ mic avantaj poziţional este oare suficient pentru câştig? Marele maestru Petrosian a reuşit să demonstreze că da, conducând finalul acestei partide cu o admirabilă fineţe şi precizie.

Iată cum s'a desfăşurat jocul:

34 e5! Mutarea aceasta marchează începutul planului strategic al albului: fixarea unui pion slab negru pe g7 sau f6, atacarea şi câştigarea lui.

34...Dd8 După 34...f:e5 35.N:e5 s'ar fi pierdut imediat pionul g7.

35.e:f6+ g:f6 36.h4. Ameninţă g4-g5 pentru a crea un pion liber pe coloana „g", care susţinut de cei doi nebuni ar fi decis repede. Negrul se apără aducându-şi calul spre centru (punctul d5).

36...Cc7 37.Dc3 Cd5+. Pionul f6 putea fi apărat prin Ce8, dar aceasta ar fi condamnat pe negru la o poziţie complect pasivă. Euwe sacrifică pionul f6 pentru a obţine nebuni de culori diferite, după care câştigul pentru alb este foarte greu de realizat.

38.N:d5 D:d5 39.D:f6+ Re8 40.Dh8+ Rd7 41.Dg7 Re8 42.Nf6. Cu ameninţarea Dh8+ urmat de Dd8 mat, ceeace obligă pe negru să se apere dând o serie de şahuri.

42...Db3+ 43.Nc3 Dd1 44. Dh8+ Rd7 45.Db8. Consecinţele acestei mutări trebuiau foarte exact calculate, căci acum regele alb este ameninţat de şahuri.

45...Dc1+ 46.Nd2 Dg1+ 47.Rd3 Df1+ 48.Rc2 Da6. La 48...Dc4+ ar fi urmat 49.Rb2 Dd4+ 50.Nc3 Df2+ 51.Ra3.

49.h5! Cu ameninţarea Df8, după care nebunul f7 se pierde. Negrul are din nou o serie de şahuri a căror urmări trebuiau exact calculate.

49...Da2+ 50.Rd3 Db1+ 51.Re2 De4+ 52.Rf2 Dd4+ 53.Ne3 D:b4. La 53...Dc2+ ar fi urmat Rg3 şi negrul nu mai are şahuri. Acum însă albul are la dispoziţie o manevră decisivă.

54.Df8 Db2+ 55.Rg3 Df6 56.Dd6+ Rc8 57.Nd4. Forţează schimbul damelor, după care albul câştigă uşor.

57...Dd8 58.D:d8+ R:d8 59.Ng7 Rc7 60.N:h6 b6 61.c:b6+ R:b6 62.Rh4 şi negrul a cedat.

Jocul lui Petrosian în acest final poate fi comparat cu cele mai remarcabile creaţii ale lui Capablanca.

PARTIDA TAIMANOV—SZABO

APĂRAREA OLANDEZĂ

Alb: **M. Taimanov** (U.R.S.S.).
Negru: **L. Szabo** (R. P. Ungară)

—Turneul dela Zürich, Runda 22-a—

1. d4 e6 2. c4 f5 3. Cc3 Cf6 4. e3 d5 5. Nd3 c6 6. f4 Ne7 7. Cf3 0—0 8. 0—0 b6 9. Nd2 Na6. O mutare interesantă, care are de scop numai „ademenirea" damei albe pe e2, aşa cum a urmat în partidă, în loc de b3, unde ea stă de obicei când se joacă direct 9... Nb7.

10. De2 Nb7 11. c:d c:d 12. Tfc1 a6 13. Ca4 Ce4 14. Ce5 Nd6 15. b4 N:e5 16. f:e Nc6 17. Cb2 Ne8 18 Tc2 Cd7 19. a4. La 19 N:a6, negrul ar fi putut profita de îndepărtarea momentană a nebunului pentru a ataca prin 19... Dg5 20. Nd3 Nh5 21. De1 Nf3 22. Nc1 Tac8.

19... Dg5 20. Tf1 b5!? Negrul are în vedere un sacrificiu de pion care i-ar fi dat iniţiativa după 21 a:b a:b 22. N:b5 Cb6. Dar marele maestru Taimanov evită această variantă.

21. a5 Nh5 22. De1 Tfd8 23. Tc6 Cf8 24. Nb1 Tdc8 25. T:c8 T:c8 26. Cd3 Cd7 27. Cf4. (Pentru a goni nebunul) **27... Nf7 28. N:e4 f:e 29. Db1 Tc4 30. Tc1 Df5 31. Ce2 Ng6 32. Tf1 Dg5 33. Cf4 Nf5 34 Ne1 Cb8 35.Db2 Cc6 36. Df2 h6** (Albul ameninta C:e61) **37. C:d5 e:d 38. D:f5 D:e3+ 39. Nf2 Dg5 40. De6+** (40. D:g5 h:g 41 Ne3 Tc3). **40... Rh7 41. D:d5 Dg6 42. e6 C:b4 43. Dd6.** Albul trebue să se apere. La 43. Dd7 e3! 44. N:e3 Tc2! 45. Nf2 Te2! negrul rămâne cu un atac puternic.

43... Cd3 44. h3 Tc2 45. Ng3 e3 46. e7 De4! 47. Tf3 e2 48. Dd7 e1D? Marele maestru Szabo a jucat excelent până în acest punct, dar acum el alege o continuare care duce numai la remiză. Este interesant de analizat 48... Cf4!, care ar fi dat probabil câştig negrului.

49. N:e1 T:g2+. Acum o greşală ar fi fost 49... C:e1?, care ar fi dus la victoria albului prin **50. Df5+ D:f5 51. T:f5 Te2 52. Te5.**

50. R:g2 C:e1+ 51. Rf2. Remiză prin şah etern. (La 51... D:f3+ urmează 52. R:e1 şi negrul e nevoit să dea şahuri continue cu dama pe orizontala 3-a).

(după Népsport-Budapesta)

O combinaţie de mare maestru

TAIMANOV

Poziţia din diagrama alăturată a survenit în partida Averbach—Taimanov (Zürich, 1953) după mutările 1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 e6 7.0—0 a6 8.Ne3 Dc7 9.Nb3 Ne7 10.f4 Ca5 11.Df3 b5 12.e5! Nb7 13.Dg3 d:e5 14.f:e5 Ch5 15.Dh3 D:e5. Ultima mutare a negrului a permis albului o combinaţie decisivă frumoasă. Nu mergea însă nici 15...C:b3 din cauza 16.D:h5 C:a1 17.D:f7+ In partidă a urmat: **16. N:e6! f:e6 17. C:e6.** Albul a dat o figură pentru doi pioni, dar ameninţările sale sunt decisive. **17...Nc8.** La 17...Cf6 ar fi urmat o frumoasă prindere a damei în mijlocul tablei prin 18. Nf4, iar la 17...g6 18.Nd4. **18.D:h5+! D:h5 19. C:g7+ Rd7, 20. C:h5** şi albul şi-a valorificat apoi avantajul material.

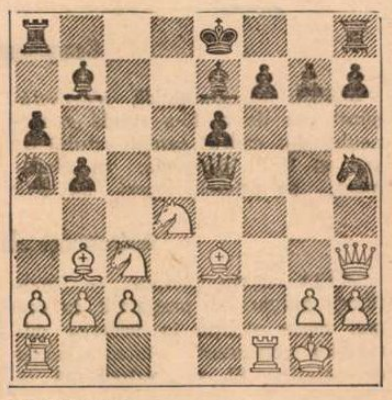

AVERBACH

albul câştigă

CUM L-AU CUMPĂRAT PE WALTER DAVIS...

In cartea sa „Un yankeu din Connecticut la curtea regelui Arthur" în care a zugrăvit cu mână de maestru realităţile americane, marele scriitor Mark Twain nu ne vorbeşte şi de Walter Davis. E şi firesc, pentrucă cunoscutul autor satiric a închis ochii la sfârşitul lui Aprilie 1910, iar Walter Davis este un american al zilelor noastre. Dacă ar fi trăit în anii aceştia părintele lui Tom Sawyer şi Huckleberry Finn, aflând de cele ce s'au întâmplat lui Davis şi-ar fi ascuţit fără îndoială pana şi ar fi purces să însemne gândurile lui despre toate acestea, să înfiereze cu ironie muşcătoare metodele tâlhăreşti pe care le-au folosit managerii sportului american pentru a face comerţ cu un om, pentru a-i cumpăra trupul şi sufletul, transformându-l într'un sclav al banilor murdari. Vigurosul pamfletar american s'ar fi revoltat împotriva acestor practici în care un om ajunge să nu mai fie om, să fie o simplă unealtă.

Dar în definitiv, vă veţi întreba mulţi dintre dumneavoastră cine-i acest Walter Davis, ce s'a întâmplat cu el?

Cu toate că numele lui a făcut de-acum înconjurul pământului, este bine să descriem pe scurt aici povestea vieţii lui. El a văzut lumina zilei la 5 Ianuarie 1931, la Beaumont, în Texas, atunci când peste aceste meleaguri vântul rece al iernei, coborît din Munţii Stâncoşi, mătură pulberi de pământ roşu prin cotloanele de piatră. A fost un copil care creştea neobişnuit de repede, mult mai repede decât cei de o vârstă ca el. Se minunau toţi cei din Beaumont de copilul acesta sdravăn care alerga cât e ziua de mare, şi sărea cu uşurinţă toate gardurile. N'avea astâmpăr nicio clipă. Dar iată că într'o zi numele lui fu rostit cu îngrijorare de toate mamele din micul orăşel. Din ziua aceea — când Walter împlinise deabia 8 ani — nu s'a mai ivit în capul străzii chemând la joacă după un fluerat scurt — aşa cum făcea deobicei — pe ceilalţi copii. Walter Davis fusese atins de îngrozitorul flagel al paraliziei infantile. Totuşi trupul lui plin de viaţă, energia şi rezistenţa lui au făcut ca puiul acesta de om să învingă până la urmă boala. N'a trecut mult timp şi Walter a venit din nou la joacă în mijlocul celor de o vârstă cu el. Penele dela pălăria bunicii au fost smulse şi, firească, în joaca de-a indienii, băieţii şi-au ales de căpetenie pe Walter care-şi făcuse şi un „Tomahawk", securea de luptă a pieilor roşii. Grozăviile bolii s'au şters şi copilul îşi întrecea din nou tovarăşii de joacă, era cel mai puternic, cel mai înalt dintre ei.

Anii au trecut... Intr'o zi, un tânăr foarte înalt, depăşind chiar 2 metri, s'a ivit la unul din birourile societăţii petrolifere „Aida Oilers" A cerut de lucru. După multe insistenţe a obţinut un post de funcţionar. In cererea de angajare el a menţionat că ar avea nevoie de câteva ore libere pe săptămână pentru a merge la antrenament, pe terenul de sport.

— Ştiţi, de curând, practic atletismul, spuse el.

Directorul i-a zâmbit şi a dat din cap cu înţelegere.

— Şi eu, joc tenis...

Se vede că se gândea la terenul său de tenis din apropierea proprietăţii din afara oraşului. Acolo gâfâia alergând după minge, foarte fericit când constata că a pierdut câteva grame din slănina care-l acoperea cu un strat gros.

Walter Davis s'a apucat cu sârg de treabă în biroul marei societăţi. In acelaş timp şi-a intensificat antrenamentele atletice

Le géant Walter Davis ne franchira pas les fatidiques 7 pieds (2 m. 133)

Il a signé hier un contrat professionnel en basket-ball

(De notre env. spéc. permanent J. KROUTCHTEIN)

NEW-YORK (par câble AFP). — Une fois encore l'athlétisme américain pale une lourde rançon au professionalisme. Walter Davis le géant du Texas, âgé de 22 ans, abandonne l'athlétisme pour jouer avec l'équipe professionnelle de basket-ball des Warriors de Philadelphie. Recordman du monde et champion olympique de saut en hauteur, il renonce aussi à son rêve de devenir le premier athlète à franchir la barre des 7 pieds (2 m. 133). Il est devenu recordman du monde — dépossédant Lester Steers — et, sa valeur marchande ayant aug-

„L'Equipe" din 16 Septembrie 1953, anunţă: „Uriaşul Walter Davis nu va mai sări niciodată 2,13 metri"... Recordul mondial la înălţime va trebui să aştepte alt învingător căci Davis, deţinătorul său actual, a devenit jucător profesionist de baschet.

specializându-se la săritura în înălţime. Dar la primul salariu a constatat că acesta este mai mic decât cel făgăduit. Interesându-se la contabilitate a aflat că i se fac reţineri importante pentru cele câteva ore în care se afla la antrenament. Şi fiindcă familia sa, compusă din cinci suflete — soţia, trei fetiţe şi el — cu greu ajungea să acopere toate cheltuielile, a trebuit să vină de multe ori peste program, pentru a compensa orele de antrenament. Dar peste puţin, Walter a avut satisfacţia unor mari performanţe sportive. Ziarele americane anunţau la începutul anului trecut că „gigantul din Texas" a sărit peste 2 metri la înălţime. Cu aceasta a început însă şi participarea lui la mai multe competiţii, când absenţa lui dela birourile societăţii „Aida Oilers" putea să fie chiar de mai multe zile. Dacă se înapoia acasă cu bucuria victoriei în întrecere cu Wiesner, Holding, Hall, Mead, Shelton şi alţi săritori renumiţi, „gigantul din Texas" primea în schimb un salariu din ce în ce mai mic şi avea mai multe ore de complectat. A început să se vorbească în acelaş timp de viaţa grea pe care o duce familia Davis. Mai ales după Jocurile Olimpice de anul trecut, dela Helsinki, când sărind 2,04 metri, Davis „unul dintre cei trei muşchetari" (ceilalţi doi sunt Iness şi O'Brien) a adus în America medalia de aur, situaţia s'a agravat şi mai mult.

S'au ivit însă tocmai atunci, în Texas, diferiţi emisari. Unul era chiar mâna dreaptă a lui Abe Saperstein, managerul echipei profesioniste de baschet „Harlem Glob Trotters"; alţii erau trimişii echipei profesioniste „Warriors of Philadelfia". Desigur, statura de 2,03 metri a lui Davis ca şi renumele lui de campion olimpic ar fi însemnat afaceri noi şi bănoase pentru patronii acestor echipe. Dar, cu toţi banii care i s'au oferit, Davis a refuzat toate ofertele, preferând să-şi continue cu sârguinţă antrenamentele. Işi pusese în gând să bată de două ori performanţa lui Lester Steers, recordul mondial de 2,11 metri, ca şi acela de a trece de mai mult de 6 ori peste ştacheta ridicată la 2,08 metri. Cu toate că trebuia să rămână până târziu noaptea la birou, iar salariul nu-i mai ajungea din cauza scumpirii vieţii, Walter Davis şi-a îndeplinit visul de a întrece pe Steers.

Anul acesta, la 27 Iulie, pe stadionul din Dayton, la campionatele Americii, Davis trece din a treia încercare ştacheta ridicată la 2,12 metri. Un nou record al lumii!

Dar nu a părăsit bine stadionul din Dayton când emisarii lui „Warriors" au apărut din nou. De data aceasta, ofertele au fost mult mai avantajoase, ţinând seama de performanţa reuşită, căci „valoarea sa comercială a crescut în mod simţitor" scriau ziarele. Şi astfel, deznodământ inevitabil, la începutul lui Septembrie, Walter Davis a devenit jucător profesionist de baschet. El a declarat atunci, într'o conferinţă de presă, referindu-se la cele trei fetiţe ale lui: „Imi este penibil să părăsesc săritura în înălţime, dar cred că hotărîrea mea este justificată".

Dacă un om justifică astfel trecerea sa la profesionism, fără îndoială că familia lui a trăit în mare mizerie. Recordmanul lumii Walter Davis, care în copilărie a învins o boală atât de grea, n'a mai putut, cu puterile lui de om, să învingă mizeria, boala aceasta la care sunt supuşi astăzi atâţia oameni din America.

Şi iată că Walter Davis a ajuns jucător profesionist de baschet are un salariu mulţumitor, în schimbul căruia însă trebue să facă circ... Cei dela „Warriors" vor exploata fără îndoială cât mai bine calităţile lui sportive, îi vor folosi gloria dobândită în atletism pentru a câştiga cât mai mult în demonstraţiile lor de circ.

Căci ce va face Davis dacă nu circ? In fiecare seară, îmbrăcat în mătase strălucitoare şi ţipător colorată va pătrunde în sală sfâşiind hârtia pe care este desenată între stele numele echipei lui. Va trebui să înveţe să paseze prin întuneric mingea vopsită cu fosfor, sau să-şi aşeze palma deasupra coşului, pentru ca adversarul să nu marcheze. Aceasta este fără îndoială circ. Dar cele trei fetiţe vor avea ce să mănânce! Aceasta însă atâta timp cât tatăl lor va fi o vedetă. Apoi... Apoi i se va întâmpla lui Walter Davis acelaş lucru ca şi unui alt mare atlet, Mc Donald Bailley, celebra „săgeată neagră", corecordman mondial la 100 metri. Tot în acest an Bailley a devenit rugbist profesionist la clubul „Leigh" din Lancashire în Anglia. S'a rănit însă grav chiar la primul match şi acuma a rămas pe drumuri... Simplu.

Dar să revenim la Walter Davis, care acum este desigur în turneu undeva prin America. Cutreeră ţara pentru culorile căreia lupta anul trecut la Jocurile Olimpice. America l-a trădat însă, pentrucă „civilizaţia" nord-americană l-a dat până la urmă pe mâna managerilor. Despre această „civilizaţie" Mark Twain scria însă în ultimul an al vieţii lui: *„Ce cred despre civilizaţia noastră? Că ea este meschină şi mizeră, plină de cruzime, deşertăciune, josnicie şi făţărnicie. Urăsc chiar şi sunetul acestui cuvânt. El e o minciună".*

TUDOR VORNICU

Simultane susţinute de marele maestru sovietic S. Flohr in R. Cehoslovacă

PRAGA 11 (Agepres). — Ceteka transmite:

Marele maestru sovietic Salo Flohr se găseşte în R. Cehoslovacă. La 7 Noembrie el a dat un simultan la 40 de mese. După 4 ore de joc, Flohr a câştigat 32 partide, a terminat remiză 5 şi a pierdut 3.

In ziua de 8 Noembrie, marele maestru sovietic a susţinut un simultan cu şahiştii asociaţiei sportive „Banik" din oraşul Kladno. Gazdele au oferit în dar şahistului sovietic o lampă de miner lucrată în argint. La simultan au participat 50 de şahişti din Kladno şi din oraşelele miniere din apropiere. După 5 ore de joc, marele maestru sovietic Flohr a câştigat 36 partide, a terminat remiză 12 şi a pierdut două.